

SiS placeringsprocess

Detta är en checklista med övergripande processbeskrivning av de steg som genomförs inför och under en placering på SiS särskilda ungdomshem enligt Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU. Checklistan ger en avgränsad beskrivning och stöd för de moment som kopplas till SiS, socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens ansvar och uppgifter under hela placeringstiden. Mer information om SiS placeringsprocess finns i [Instruktion för SiS placeringsprocess](#).

Utgångspunkter för SiS vård av barn och ungdomar

- Det är socialnämnden i kommunerna som ansöker till förvaltningsrätten om vård av den unge enligt LVU.
- Det är förvaltningsrätten som beslutar om vård ska ges enligt LVU. Sådan vård får ges först när förvaltningsrättens dom har vunnit laga kraft och inte längre går att överklaga. Förvaltningsrätten kan även förordna att beslutet om vård enligt LVU ska gälla omedelbart.
- I akuta lägen kan socialnämndens ordförande besluta om ett omedelbart omhändertagande, beslutet ska underställas förvaltningsrätten inom en vecka från den dag då beslutet fattades. Om beslutet om ett omedelbart omhändertagande inte har underställts förvaltningsrätten inom föreskriven tid, upphör omhändertagandet.
- Rättens beslut om vård enligt LVU upphör att gälla om vården inte har påbörjats inom fyra veckor från den dag då beslutet vann laga kraft.
- Efter förvaltningsrättens beslut är det socialnämnden som beslutar att placeringen ska göras på ett särskilt ungdomshem, så kallat SiS-hem.
- SiS är huvudman för de särskilda ungdomshem som bedriver vård för de barn och unga som bedöms vara i behov av att stå under särskilt noggrann tillsyn på grund av att de utsätter sin hälsa eller utveckling för en påtaglig risk att skadas genom missbruk av beroendeframkallande medel, brottslig verksamhet eller något annat socialt nedbrytande beteende.
- Ungdomar kan vårdas vid SiS-hem med stöd av 2 och 3 §§ LVU eller efter ett omedelbart omhändertagande med stöd av 6 § LVU.
- Det är socialnämnden som, enligt 11 § LVU, beslutar hur vården ska ordnas samt var den unge ska vistas under vårdtiden.
- Det är SiS, genom enheten för placering, som efter framställan och acceptering av erbjudande om plats från socialnämnden, anvisar plats vid ett av SiS ungdomshem.
- Vid akuta situationer ska en plats anvisas omedelbart.
- SiS ungdomshem och avdelningar är indelade i säkerhetsnivåer. Ett hem som inte tillhör den lägsta nivån har förhöjd säkerhetsnivå. Barnet eller ungdomen får inte anvisas en plats som innebär mer ingripande övervakning och kontroll än vad som är nödvändigt för att ordningen eller säkerheten på hemmet ska kunna upprätthållas.
- SiS erbjuder alla placerade ungdomar skolundervisning. Alla SiS ungdomshem har en skola med behöriga lärare, elevhälsa, studie- och yrkesvägledare och andra viktiga stödfunktioner.
- Vård enligt LVU vid SiS ungdomshem ska upphöra senast dagen då ungdomen fyller 21 år.
- Socialnämnden har det övergripande ansvaret för ett barn eller en ungdom som vårdas med stöd av LVU.
- Vid beslut enligt denna lag ska vad som är bäst för den unge vara avgörande.

Hälso- och läkarundersökningar av placerade barn

- Socialtjänsten är skyldig att initiera en hälsoundersökning i anslutning till att ett barn placeras utanför det egna hemmet (se 11 kap. 3 a § SoL). Det innebär att socialtjänsten kontaktar regionen med en begäran om hälsoundersökning.
- Alla barn som placeras utanför det egna hemmet ska således erbjudas en hälsoundersökning, om det inte är uppenbart obehövligt. Regeln omfattar alla barn samt unga 18-20 år och avser både placeringar enligt socialtjänstlagen (SoL) och LVU. Av proposition 2016/17:59 framgår att hälsoundersökningen i princip endast är obehövlig om barnen redan genomgått en undersökning enligt HSLF-FS 2019:19 det senaste året.
- Det finns tre olika undersökningar. De olika undersökningarna har olika syften och vissa barn och unga kan behöva genomgå mer än en av dessa undersökningar. Placerade barn och unga, som inte är asylsökande ensamkommande barn, omfattas av två olika typer av undersökningar:
 - hälsoundersökning enligt Lag (2017:209) om hälsoundersökningar av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet.
 - läkarundersökning enligt 32 § LVU

Ensamkommande barn omfattas, förutom av de ovan nämnda undersökningarna, av ytterligare en typ av undersökning:

- hälsoundersökningar enligt lag (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. Förtydligande finns i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd SOSFS 2011:11, inklusive ändringarna i SOSFS 2013:25.
- Hälsoundersökningen i anslutning till en placering utanför hemmet motsvaras inte av den läkarundersökning som ska göras inför en ansökan om vård med stöd av LVU och ska inte förväxlas med denna. Läkarundersökningen enligt 32 § LVU syftar istället till att identifiera sjukdom, skada eller funktionsnedsättning som kan ha betydelse för behovet av vård enligt LVU och för planering av vården. Hälsoundersökningen i anslutning till en placering utanför hemmet har ett bredare syfte och ska vara mer heltäckande än läkarundersökningen enligt LVU (Prop. 2016/17:59). Läkarundersökningen enligt 32 § LVU ersätter således inte en hälsoundersökning i anslutning till en placering.

Inför en placering vid SiS

- Om socialnämnden har beslutat att ungdomen ska vistas i ett av SiS ungdomshem ska en sådan plats anvisas.
- En placering på SiS inleds med att socialtjänsten fyller i ett formulär, en så kallad elektronisk platsansökan. Det finns ett särskilt formulär för ungdomsvården, vilket nås på www.stat-inst.se. Informationen i placeringsformuläret krypteras och är initialt endast tillgänglig för medarbetare på enheten för placering. Vid anvisad plats finns den elektroniska platsansökan tillgänglig för medarbetare vid aktuellt SiS-hem.
- Det är enheten för placering som ansvarar för rådgivning och platsanvisning till kommunernas socialtjänst vid placering på SiS-hem.
- Efter inkommen och registrerad ansökan etableras skyndsamt kontakt mellan placeringshandläggare och aktuell socialtjänst för kompletterande frågor, informationsinhämtning och klagörande gällande fortsatt placeringsprocess.
- All information som rör ungdomen och dennes vård dokumenteras i SiS klientadministrativa journalsystem. Detta gäller även eventuell muntlig information som överlämnas från socialtjänst till enheten för placering.
- En god, trygg och säker vård är grunden för alla placeringar inom SiS. Inför en initial placering på ett SiS-hem upprättas en säkerhetsbedömning för samtliga barn och ungdomar. Det genomförs även en bedömning gällande ungdomens behov av placering på säkerhetsnivå. En placering får inte ske på avdelning som innebär att han eller hon omfattas av mer ingripande övervakning och kontroll än vad som är nödvändigt för att ordningen eller säkerheten på avdelningen ska kunna upprätthållas.
- Placeringshandläggare på enheten för placering ansvarar för placering. Inför placering beaktas ett flertal aspekter (till exempel kön, efterfrågad tjänstetyp, platstillgång, skyndsamhetskrav, individuella vårdbehov, säkerhetsnivå på ungdomshem och upprättad säkerhetsbedömning gällande ungdom, ålder, konstellationer på ungdomshem, önskemål gällande placering och närhetsprincipen). Vid placering görs en individuell bedömning där olika skäl kan komma att prioriteras olika högt beroende på omständigheter hos aktuell ungdom, ungdomshem eller avdelning.
- När ungdomar till följd av en akut situation omedelbart måste beredas en plats kan skyndsamhetskravet ges prioritet över andra aspekter som är av betydelse vid en placering.
- Enheten för placering för samråd och presenterar aktuellt barn eller ungdom för tilltänkt ungdomshem innan anvisning.
- Det är socialnämnden som, enligt 11 § LVU, beslutar hur vården ska ordnas samt var den unge ska vistas under vårdtiden. Enheten för placering lämnar således ett platserbjudande till aktuell socialtjänst gällande placering på ett tilltänkt SiS-hem. Placeringshandläggare ger socialtjänsten information om
 - namn på ungdomshem, avdelning, säkerhetsnivå och adress
 - plats- och tjänstetyp
 - namn och telefonnummer till enhetschef eller ansvarig person på aktuell avdelning
 - att vid ett accepterande av platserbjudande omedelbart, via "komplettera en ansökan" på hemsidan www.stat-inst.se, inkomma med ett aktuellt placeringsbeslut från och med anvisningsdatum enligt 11 § LVU samt att inkomma med ett giltigt beslut om omedelbart omhändertagande (6 § LVU) eller dom om vård som grundar sig på den unges eget beteende (3 § LVU). Något som är en förutsättning för att ungdomshemmet ska kunna fatta ett beslut om inskrivning och intagning av ungdom.
- Enheten för placering upprättar, efter accepterande av platserbjudande från socialtjänsten, en anvisning av plats och ungdomen har därmed tilldelats en plats på ett SiS-hem.

Under en placering vid SiS

- Efter platsanvisning fattar socialnämnden beslut om placering enligt 11 § LVU. Socialnämndens beslut om att inleda vården vid ett särskilt ungdomshem får överklagas. SiS platsanvisning är endast ett erbjudande till socialnämnden och kan därför inte överklagas.
- Socialnämnden ska noga följa vården av de barn och unga som vårdas vid SiS.
- I samband med inskrivning på låsbar enhet vid ett omedelbart omhändertagande måste ungdomshemmet förvissa sig om att beslutet grundar sig på den unges eget beteende, det vill säga beslut om omhändertagande (6 och 3 §§ LVU) eller verkställbar dom om vård (3 § LVU). När det gäller placering på låsbar enhet vid en dom om beredande av vård måste ungdomshemmet förvissa sig om att beslutet grundar sig på den unges eget beteende och att domen gäller omedelbart eller om den inte gäller omedelbart har vunnit laga kraft. Kopia på inskrivningsbeslut ska sändas till socialnämnden.
- Intagningsbeslut fattas när ungdom fysiskt tas in på SiS-hemmet. Institutionschefen fattar beslut om intagning och beslutet dokumenteras i SiS klientadministrativa journalsystem. Kopia på intagningsbeslutet ska sändas till socialnämnden.
- Vården vid SiS ungdomshem utformas i samråd med socialnämnden efter barnets eller den unges behov och nämndens önskemål. Det kan röra sig dels om akut- och utredningsinsatser och dels om långsiktig behandling. Uppdraget ska vara tydligt och konkret. Socialnämnden ska formulera sitt uppdrag till hemmet samt beskriva den unges problem och situation.
- Vården vid SiS-hem ska vara av god kvalitet. Verksamheten ska bygga på förtroende för, och samarbete med, den enskilde och utformas så att vistelsen upplevs som meningsfull. De insatser som ges ska anpassas till den enskildes individuella behov och förutsättningar och präglas av respekt för den enskildes människovärde och integritet. Verksamheten ska bedrivas i fortlöpande samarbete med den socialnämnd som har det sammanhållande ansvaret för att den enskilde får det stöd och den hjälp som han eller hon behöver.
- I anslutning till placering ombeds socialtjänsten att snarast inkomma med handlingar till SiS som möjliggör en god, trygg och säker vård för ungdom. Socialnämnden är enligt 3 kap. 12 och 13 §§ SoF skyldig att bifoga utredningen i ärendet. Utöver dom eller beslut om vård enligt LVU och aktuellt placeringsbeslut, vilket är en förutsättning för vård vid SiS, ombeds socialtjänsten även att inkomma med:
 - Socialtjänstens vårdplan, uppdrag och/eller genomförandeplan
 - Aktuella BBIC utredningar
 - Kontaktuppgifter till senaste mentor/handledare
 - Senaste omdöme, betyg samt åtgärdsplan eller pedagogiska utredningar
 - Utlåtande från skolan (BBIC)
 - Relevant dokumentation rörande hälso- och sjukvård (se bifogat informationsbrev till placerande socialtjänst rörande hälso- och sjukvård)
 - Eventuell risk, behov och mottaglighetsbedömning
 - Eventuella tidigare domar, polisanmälningar samt utdrag ur misstankeregister
- För att även hälso- och sjukvården under placeringen ska vara sammanhållen, god och säker önskas även att placerande socialtjänst tillhandahåller dokumentation som rör barnet eller den unges tidigare och pågående hälso- och sjukvårdsinsatser. Således efterfrågas omgående handlingar gällande:
 - Nödvändig information om sjukdom, läkemedelsbehandling samt uppgifter om tillstånd som kan vara allvariga eller livshotande

- Aktuella utredningar, elevhälso- och patientjournaler, medicinlistor/ordinationsunderlag, mediciner samt recept
- Remisser till andra vårdinrättningar som avser pågående eller planerad vård
- Hälsoundersökning (1 §, 2017:209)
- läkarundersökning (32 §, 1990:52)
- Samordnad individuell plan (SIP)
- Komplettering av ovanstående dokumentation görs via följande länk: <https://e-tjanster.stat-inst.se/platsansokan/>
- Alla barn har rätt till utbildning och det gäller även när barnet är placerat vid ett av SiS ungdomshem. Skolverksamheten inom SiS utgör en särskild utbildningsform, 24 kap. 8 och 9 §§ skollagen. Utbildningen inom SiS ska motsvara utbildningen i grund-, anpassad skola- och specialskolan respektive gymnasie- och anpassade gymnasieskolan, 6 kap. 7 § skollagen.

Vårdens upphörande

- Rättens beslut om vård upphör att gälla, om vården inte har påbörjats inom fyra veckor från den dag då beslutet vann laga kraft.
- För att socialnämnden ska kunna fullgöra sin skyldighet att besluta om vårdens upphörande är nämnden skyldig att noga följa vården av den unge.
- Så snart de förhållanden som föranlett vård inte längre föreligger ska vården upphöra.
- Socialnämnden ska minst var sjätte månad överväga och i beteendefallen även pröva om vården ska upphöra.
- Beslut om vårdens upphörande får endast fattas av socialnämnden.
- När vård med stöd av LVU inte längre behövs, ska socialnämnden besluta att vården ska upphöra. Ett skriftligt beslut om vårdens upphörande ska skickas till ungdomshemmet.
- Vården ska upphöra när barnet fyller 18 år om vård sker med stöd av 2 § LVU och när ungdomen fyller 21 år om vård sker med stöd av 3 § LVU. Beslut om vård upphör automatiskt vid dessa åldersgränser.
- Vid SiS pågår olika arbeten med att utvärdera kvaliteten i vården, en del i utvärderingen är att ta reda på hur socialtjänsten bedömer samarbetet med SiS och den vård som tillhandahålls. Socialtjänstens ombuds därför fylla i en socialtjänstenkät i samband med utskrivning. Enkäten återfinns på SiS externa hemsida, www.stat-inst.se.